

Sygn. akt III KK 328/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **A. B.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 28 listopada 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego

z dnia 31 stycznia 2011 r. ,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok łączny Sądu Rejonowego z dnia 31 stycznia 2011 r., sygn. akt II K 875/10 w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny i umarza sprawę we wskazanym zakresie;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 31 stycznia 2011 r., sygn. akt II K 875/10, Sąd Rejonowy, po rozpoznaniu wniosku A. B., skazanego prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego:

- z dnia 11 lipca 1995 r., sygn. akt 665/95 za czyn z art. 199 § 2 k.k. popełniony w maju 1995 r. na karę 260 złotych grzywny;
- dnia 17 marca 1999 r., sygn. akt II K 883/98 za czyny z art. 278 § 3 k.k. na karę grzywny w liczbie 30 stawek dziennych po 20 zł każda z nich;
- z dnia 14 maja 2001 r., sygn. akt II K 140/01 za czyn z art. 290 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. popełniony w dniu 23 lutego 2001 r. na karę grzywny w liczbie 40 stawek po 10 zł każda z nich;
- z dnia 20 marca 2008 r., sygn. akt IV K 92/08 za czyn z art. 178a § 2 k.k. popełniony w dniu 12 grudnia 2007 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 3 lat;
- z dnia 7 maja 2008 r., sygn. akt IV K 381/08 za czyn z art. 178a § 2 k.k. popełniony w dniu 10 kwietnia 2008 r. na karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 2 lat;
- z dnia 14 czerwca 2002 r., sygn. akt IV K 185/02 za czyn z art. 178a § 2 k.k. popełniony w dniu 3 marca 2002 r. na karę grzywny w liczbie 30 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 1 roku;
- z dnia 29 października 2008 r., sygn. akt IV K 821/08 za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 178a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 23 lipca 2008 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat oraz karę grzywny w liczbie 60 stawek dziennych po 10 zł każda z nich i zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 3 lat;
- z dnia 3 listopada 2008 r., sygn. akt IV K 962/08 za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 178a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 21 sierpnia 2008 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat oraz karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych po 10 zł każda z nich i zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 4 lat;
- z dnia 20 kwietnia 2010 r., sygn. akt II K 201/10 za czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 178a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 28 lutego 2010 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych na okres 6 lat;

- z dnia 17 września 2007 r., sygn. akt IV K 144/07 za czyn z art. 207 § 1 k.k. popełniony w okresie od 2001 roku do dnia 11 listopada 2006 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres próby 4 lat oraz zobowiązaniem do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu i dozorem kuratora;

Sąd ten, na podstawie art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k., połączył orzeczone wyrokami Sadu Rejonowego w sprawach IV K 821/08 i IV K 962/08 jednostkowe kary pozbawienia wolności i grzywny i jako karę łączną wymierzył skazanemu A. B. karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 90 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, na podstawie art. 90 § 1 k.k., połączył orzeczone środki karne i wymierzył skazanemu A. B. 6 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerowych, na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie w kwestii wydania wyroku łącznego odnośnie spraw Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 665/95, II K 883/98, II K 140/01, IV K 185/02, II K 144/07, IV K 92/08, IV K 381/08, II K 201/10 umorzył.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 22 lutego 2011 r.

Kasację od tego orzeczenia, na korzyść skazanego w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny, wywiódł Prokurator Generalny. Prokurator Generalny podniósł „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. oraz art. 71 § 2 k.k., polegające na połączeniu grzywien orzeczonych wobec A. B. wyrokami Sądu Rejonowego wydanymi w sprawach o sygn. akt IV K 821/08 i IV K 962/08 na podstawie art. 71 § 1 k.k. pomimo braku ku temu przesłanek, gdyż wymierzone grzywny nie podlegały wykonaniu ze względów przewidzianych w art. 71 § 2 k.k., wobec prawomocnego zarządzenia wykonania warunkowo zawieszonych kar pozbawienia wolności”.

W oparciu o przytoczony zarzut skarżący wniósł o „uchylenie wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej grzywny”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego jest oczywiście zasadna i podlega uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rzeczywiście w ramach niniejszej sprawy doszło do naruszenia przepisów prawa karnego materialnego w postaci art. 85 k.k. oraz art. 71 § 2 k.k., gdyż

nieprawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że istnieją podstawy do połączenia kar grzywny orzeczonych wyrokami w sprawach IV K 821/08 i IV K 962/08, bowiem żadna z nich nie podlegała wykonaniu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 71 § 2 k.k., w razie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności grzywna orzeczona na podstawie art. 71 § 1 k.k. nie podlega wykonaniu, a w przypadku jej uiszczenia kara pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności ulega skróceniu o okres odpowiadający liczbie uiszczonych stawek dziennych.

Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, kara grzywny, orzekana na podstawie art. 71 § 1 k.k., ma charakter akcesoryjny, zależny od aktualności warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, i stosowanie do treści art. 71 § 2 k.k. w razie zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności – nie podlega wykonaniu. W takiej sytuacji brak jest podstaw prawnych, wymaganych w art. 85 i art. 86 § 1 k.k., do połączenia tego rodzaju grzywny w wyroku łącznym z karą grzywny orzeczonej na innej podstawie. Jeżeli przed wydaniem wyroku łącznego zapadły postanowienia o zarządzeniu wykonania kar pozbawienia wolności, których wykonanie było uprzednio warunkowo zawieszane, to – zgodnie z uregulowaniem zawartym w treści art. 71 § 2 k.k. – orzeczone grzywny nie podlegają wykonaniu i tym samym nie powinny być objęte karą łączną grzywny (zob. wyroki z dnia 12 maja 2009 r., sygn. IV KK 155/08, publ. OSNwSK 2009/1/1086, Lex nr 598155, z dnia 28 maja 2009 r., sygn. II KK 332/08, publ. Lex nr 512957 oraz z dnia 14 maja 2003 r., sygn. IV KK 122/03, publ. OSNwSK 2003/1/976, Lex nr 151939).

Tymczasem, jak wynika z analizy akt połączonych spraw, którymi Sąd Rejonowy dysponował w toku postępowania w przedmiocie wyroku łącznego, zarówno w sprawie o sygn. akt IV K 821/08, jak i w sprawie o sygn. akt IV K 962/08, grzywny orzeczone zostały na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Ponieważ skazany nie uiszczył orzeczonych grzywien, a także w okresach prób popełnił umyślne przestępstwo podobne, prawomocnymi postanowieniami najpierw zarządzono wykonanie zastępczych kar pozbawienia wolności, a następnie zarządzono wykonanie kar pozbawienia wolności orzeczonych w obu sprawach, zaliczając na poczet zarządzonych kar wykonane kary grzywny.

W związku z powyższym należy uznać, że połączenie w wyroku łącznym orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. grzywien, które nie podlegały wykonaniu w związku z zarządzeniem wykonania orzeczonych w ich zamian kar pozbawienia wolności, nastąpiło z rażącym naruszeniem art. 85 k.k. oraz art. 71 § 2 k.k., ponieważ nie było podstaw do łączenia wskazanych kar grzywny, co miało istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

Na marginesie zauważyć trzeba tylko, że orzekający Sąd prawidłowo ustalił, iż kary pozbawienia wolności orzeczone tymi wyrokami podlegają łączeniu i prawidłowo wymierzył karę łączną pozbawienia wolności w granicach określonych w przepisie art. 86 § 1 k.k.

Umorzenie postępowania w zakresie łączenia kar grzywny w zaskarżonym wyroku łącznym jest uzasadnione o tyle, że stanowi tak art. 572 k.p.k. w sytuacji gdy brak jest podstaw do dokonania połączenia.

Z wymienionych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.